

V přírodní památce Pitkovická stráň se v minulosti v malém lomu těžily starohorní břidlice

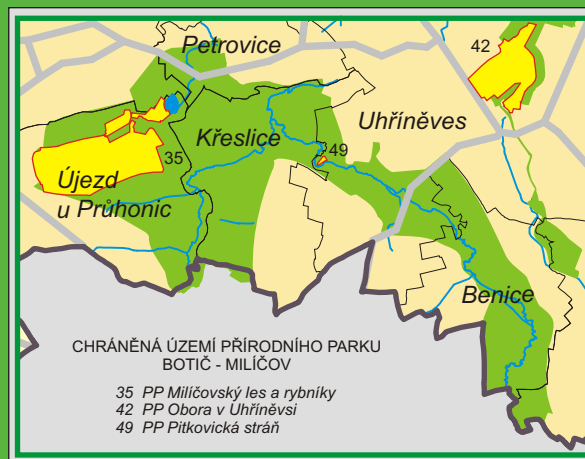
Z přírodovědeckého hlediska je zajímavá blatouchová vlhká louka s řadou druhů ostřic. Bylinné patro lipové doubravy je chudé, dominují trávy a ostřice. Na sušších a teplejších okrajích v jižní části lesa roste bohatší černýšová dubohabřina s ptačincem velkokvětým, svízelem lesním a jaterníkem trojaločným.

Poměrně bohatý je výskyt bezobratlých živočichů například roháče a krajníka hnědého. Vzhledem k tomu, že rybníky jsou lemované rákosinami a jejich břehy většinou neposkytují snadný přístup do vody, daří se zde obojživelníkům i plazům. Zajímavý je výskyt užovky obojkové. Poměrně nevelké vodní plochy při jarním tahu upoutají i některé vzácné druhy ptáků, např. vodoušů a jespáků. Hnízdí tu labuť velká, polák chocholačka, potápka malá, slípka zelenonohá či kulík říční. V lesních porostech hnízdí např. strakapoud prostřední a lejsek bělokrký.

V lipové doubravě je kromě dubu zimního, dubu letního a lípy srdčité hojně keřové patro. V olšínách na vlhčích místech roste olše lepkavá, vrba šedá a krušina olšová. Místy byl vysázen stanovištně nevhodný smrk. Rozsáhlá bytová výstavba Jižního Města měla samozřejmě dopad na živou přírodu území, neboť jeho rekreační využívání je značné. Opakované přírodovědné průzkumy však ukazují, že živá příroda se s tímto negativním vlivem dokázala vypořádat a tak se dá předpokládat, že při náležitě péči budou přírodní hodnoty maloplošných území i celého přírodního parku zachovány.

Údolím Pitkovického potoka a jeho bezprostředním okolím vede řada lesních pěšin a turistických cest

Vydal Odbor ochrany prostředí Magistrátu hl. m. Prahy

PŘÍRODNÍ PARKY PRAHY

PŘÍRODNÍ PARK BOTIČ-MILÍČOV

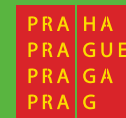
Botič-Milíčov

Vyhlášen v roce 1984 na ploše 824 ha.

Přírodní park při jihovýchodním okraji Prahy pozůstává z údolí Pitkovického potoka od Lipan po soutok s Botičem, podél něhož pokračuje až k okraji přehradní nádrže Hostivař, kde navazuje na přírodní park Hostivař-Záběhlice.

Patří k němu i údolí Botiče od mostu dálnice po soutok s Pitkovickým potokem včetně Milíčovského háje a přilehlých rybníků.

Údolní nivy přirozeně meandrujícího Botiče, jeho přítoků a Pitkovického potoka, obsahují zvláště chráněná území Pitkovická stráň a Milíčovský les a rybníky.

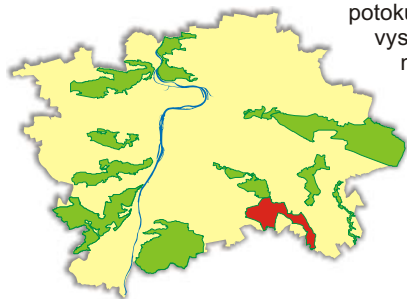
Letecký pohled na přírodní památku Milíčovský les a rybníky od jihovýchodu – Milíčovský rybník, Homolka a Vrah

Přírodní park při jihovýchodním okraji Prahy pozůstává z údolí Pitkovického potoka od Lipan po soutok s Botičem, podél něhož pokračuje až k okraji přehradní nádrže Hostivař, kde navazuje na přírodní park Hostivař-Záběhlice. Patří k němu i údolí Botiče od mostu dálnice po soutok s Pitkovickým potokem včetně Milíčovského háje a přilehlých rybníků.

Celé území tvoří břidlice a droby štěchovické skupiny starohor, místy překryté hlinitými pokryvy. Významně se uplatňují i potoční nivy s břehovými porosty. S výjimkou Milíčovského háje, který leží na mírně skloněné plošině, se území parku rozkládá v mělkých údolních zářezích v rovinatém terénu Říčanské plošiny, původně zemědělsky využívané, dnes již z části zastavěné.

Svahy jsou nevysoké místy dost strmé, s menšími skalními výchozy. Údolní plochy podél potoků jsou pokryty písčito-jílovitými až jílovitými sedimenty. Původně se zde rozkládaly suché pastviny. Výjimku představuje poměrně rozsáhlý Milíčovský háj, který má charakter lipové doubravy s menšími plochami doubrav bikových a střemchových jaseňin. Lesní porost je na části narušen výsadbou stanovištně zcela nevhodného smrku ztepilého. Rybníky lemují rákosiny a ostřicové porosty s přechody do olšin.

Současné lesní porosty v údolích potoků jsou z valné části uměle vysazené směsí stanovištně nevhodných dřevin včetně cizího trnovníku akátu a borovice černé. V území byl v roce 1995 nalezen nosatcovitý brouk *Hypera ononidis*, který není znám odjinud z České republiky. Cenným přírodním objektem je skalnatý ostroh narušený menším lům-

kem v zákrutu údolí pod Pitkovicemi, dnes chráněný v přírodní památce Pitkovická stráž. Převažují tu modrošedé jílovité břidlice se siltovou příměsí svrchnoproterozoického stáří. Úpatí pokrývají svahové hlíny s úlomky břidlic. Místy jsou vyvinuty mělké půdy typu protoranker až hnědý ranker.

Na nevelkém hřbetu roste suchomilný trávnik. Podstatu porostu tvoří tráva kostřava žlábkovitá, mezi níž vyniká bohatá populace chráněného koniklece lučního načernalého, křivatce českého, chrpy Triumfetiho a dále mařinky sivé, mochny písečné, rozrazilu klasnatého, jetele horského aj. Rozmanitost přírodních podmínek dokumentují botanické průzkumy, při kterých bylo opakovaně zjištěno přes 300 druhů cévnatých rostlin. Zvlášť přísnou ochranu si zaslouží křivavec český, rozkvétající brzo na jaře drobnými žlutými květy. Je to původně středomošský druh, který se zde zachoval jako relikv téplejšího klimatického období, zhruba před 7000 lety.

Z živočichů jsou zde nejvýznamnější bezobratlí stepního charakteru, např. stěvlík *Ophonus puncticolis*. Z motýlů otakárek fenyklový i -vzácný žlutásek barvoměnný. Pozornost byla věnována výzkumu pavouků a byly zde zjištěny mj. skálovky, cedivečky a skákavky. Hnízdí zde několik běžných druhů ptáků, např. konopka obecná a strnad obecný. Ze savců stojí za uvedení výskyt myšice lesní.

V minulosti bylo údolí Pitkovického potoka, stejně jako svahy obdoby potoků, využíváno pro pastvu ovcí a koz a rozsáhlé plochy byly tedy nezalesněné. V průběhu 20. století se změnou zemědělského využívání území došlo k náletu a později i k výsadbě nevhodné směsi jehličnatých a listnatých dřevin.

Úsek Pitkovického potoka od Pitkovic k soutoku s Botičem a kolem Botiče od dálnice po Křeslice představuje enklávy estetické krajiny s nivními loukami, pásy lesa na stráních a dnes se šířícími břehovými porosty, které se spontánně mění v druhotné luhy a postupně jsou osídlovány i drobnou faunou. V posledních letech dochází ke zlepšení čistoty ovzduší i vody, což se mj. projevilo i výskytem pstruha a raka. Na nevyužívaných okrajích luk dochází postupně k zarůstání křovinami

a dřevinami zpočátku mj. trnkou a v dalších stádiích dubem. Hodnota území spočívá v jeho krajinném rázu, který je předurčuje jako okresek volné přírody kompenzující okolní stále silněji urbanizované prostředí. I když určité partie, zejména zmíněné úseky pod Pitkovicemi a podél Botiče nad Křeslicemi, jeví poměrně příznivý vývoj, je nutno počítat se stoupajícím počtem návštěvníků z okolních sídlišť i s druhotným dopadem velkoměstských imisí. Za předpokladu vhodně zaměřené péče, která se prozatím omezuje především na Pitkovickou stráž, lze území parku udržet v dosavadním příznivém trendu.

Je vlastně až s podivem, že v bezprostřední blízkosti Hájů (Jižní Město) se zachoval rozsáhlý lesní komplex Milíčovský les. Území o výměře 93,3 ha bylo vyhlášeno v roce 1988 za přírodní památku Milíčovský les a rybníky k ochraně zachovalých lesních porostů a mokřadních společenstev. Vzhledem k tomu, že se jedná o plošně rozsáhlé území, je i útočištěm obojživelníků a hnízdištěm mnoha druhů ptáků.

Geologické podloží budují starohorní břidlice štěchovické skupiny, které jsou překryty mj. náplavy potoků. Zachovalý lesní porost je tvořen lipovou doubravou s menšími plochami bikové doubravy a střemchové jaseňiny. Součástí chráněného území je i soustava pěti rybníků, další rybníky jsou dále na toku.

Přírodní hodnoty Milíčovského lesa ovlivňují dopady rekreačního využívání území z blízkého Jižního Města

